

lig kun Standsejendommelighederne: Pengegriskheden, det smaalige Retshaveri, den skamløse Seen paa Fingrene, alle disse uædle Egenskaber, der fremavles i snevre og afsidesliggende Samfund under fattige Forhold. Han bestyrkedes her i en Erfaring, han havde gjort allerede som Soldat. Der havde i hans Kompagni været baade Købstadshaandværkere og Bønder, særlig Vestjyder; og det havde slaaet ham, hvor frisk og virksom Medfølelsen ofte kunde ytre sig hos de første, endda de fleste af dem tilhørte den københavnske Bærme, medens Bønderne var aldeles blottede for Kammeratskabsfølelse, ja end ikke syntes at have nogen klar Forstaaelse af dens Væsen. De levede ikke i Ufred med Nogen, holdt endogsaa godt sammen indbyrdes; men aldrig faldt det dem ind at gøre Nogen en Tjeneste uden at være sikker paa Gentjeneste; aldrig vovede de selv at anmode om en Haandsrækning uden at tilbyde et Vederlag.

Per kunde komme helt nedslaaet hjem om Aftenen, naar han — som det undertiden hændte — havde spildt det meste af sin Arbejdsdag, fordi et Par Naboer, som endog var gode Venner, ja Troesbrødre og politiske Meningsfæller, ikke havde kunnet blive enige om Ejendomsretten til en Straasbred Grøftejord, der kunde køres bort i et Par Trillebøre. Trods det store Vækkelsesarbejde, der var gjort her i den sidste Menneskealder, hang den kristne Broderskabsfølelse endnu udenpaa Klæderne som en festlig Stemning, der omsluttede Folk ved Forsamlinger og i Kirken men dryssede af under Hverdagslivets Træskogang og navnlig slet ikke paavirkede Pengepungen.

Nogen synderlig Oplivelse fandt han heller ikke i Omgangen med sine Standsfæller hjemme i Ri-